

jeg, efter hvad den ærede Ordfører og et andet Medlem af Comiteen idag have oplyst med Hensyn til det af mig stillede Endringsforslag, finder mig foranlediget til at frasælbe det.

Formanden: Tor jeg spørge, om Noget optager dette Forslag? Det vil altsaa ikke komme under Afstemning.

Dahl: Efterat nu denne Sag i 2 foregaaende Møder har været saa vidtløftigt discuteret, skal jeg ikke tillade mig at opholde Forsamlingen ret længe; jeg skal ikke heller tillade mig at følge den ærede Landstingsmand, som sidst satte sig, i de forskjellige Billeder og Lignelser, han i Aalebning af samme har opstillet. Det Meste deraf forekommer mig at vedkomme Sagen paa et tidligere Standpunkt, nemlig det, hvorpaa den var i det foregaaende Møde, og hvorover der allerede er afstemt. Jeg maa kun bemærke, at det vist ikke er at fremme Selveiendom paa Bøndestændens Beføstning paa Lehnene, og jeg troer, at jeg tør appellere til den, og spørge den, om den ikke attraaer en Lov som denne, og jeg er vis paa, at den vil svare med et ubetinget „Ja“. Jeg veed, hvor meget det har trykket Bøndestanden paa flere Lehn, at det ikke har været den muligt at blive Selveier. Den har ikke kunnet forstaae en Lov, som kun tillod den at blive Arvefæster. Der er Intet — idetmindste paa de Lehn i Sjælland, som jeg kjenner — den mere attraaer end at faae sine Gaarde tilkjøbs istedetfor til Arvefæste. Jeg troer ogsaa, at naar man har betragtet Sagen ogsaa fra Bøndestændens Side og paastaat, at Loven er forkastelig for Bøndestændens Skyld, har man dog havt den skulte Tanke deri, at det i Særdeleshed var for Lehnbesidderens eller Lehnets Skyld, at den maatte være forkastelig. — Med Hensyn til de specielle Punkter, skal jeg anføre Følgende. Det er sagt, at Procenterne ere stegne, at de først kun vare 10, dernæst 15 og nu endelig 20. Ja, men det maa erindres, at vi bestandigt ere gaaede strengere frem i den Control, vi have sat for Lehnsgodsernes Afhændelse. Først var der aldeles ingen Control bestemt, og da vare de 10, dernæst gif vi over til at sætte en Control, hvorved vi i ethvert Tilfælde noget have sikket Lehnenes Interessé eller dog idetmindste efter vor Overbeviisning have bidra-

get Bort dertil; og det er dette, der har bevæget os til at forhøje Procenterne, vel at mærke, for at faae Afhændelsen til at gaae raskere fra Haanden, og under den visse Forudsætning, at disse 20 pCt. rigeligt vilde indkomme. Det vilde være meget let at opstille et Forslag, som maaskee vilde synes de Herrer bedre. Hvis vi f. Ex. sagde: Lader os give Lehnet den fulde Indtægt, som det hidtil har havt af Bøndergodset i de sidste 20 Aar, lader os saa dertil lægge 50 pCt., lader os altsaa sige, at Lehnbesidderen skal tilsvare 50 pCt. mere, end Godset har afgivet i Indtægt i de sidste 20 Aar, og lader os saa tilføie, at det Øvrige skal være Lehnbesidderens Eiendom. Troe de Herrer da, at Lehnet vil dermed være bedre tjent? Jeg er overbevist om, at en saadan Bestemmelse vilde være i de nuværende Lehnbesidderes Interessé; det er min Overbeviisning, at de ville maaskee istedetfor nu at faae 20 pCt., faae 50, ja maaskee mere. Men vi ere gaaede ud fra den Forudsætning, at vi have med ærlige og redelige Folk i det Hele taget at gjøre og have derfor ikke forudsat, at de ville snyde Lehnene, men ville udbringe Kjøbesummerne til det Samme, som enhver Godseier vil udbringe det til, naar han vil handle som en redelig, retskaffen og brav Mand for sig, sin Familie og sit Bøndergods. Det er sagt, at de tidligere Bevillinger tilstede kun Lehnbesidderen 5 pCt. Jeg maa dog bemærke, at det ikke er saa aldeles rigtigt; thi, om jeg ikke meget feiler — jeg troer vist, at den høitærede Justitsminister vil give mig Ret deri — saa er der givet Bevillinger til Afhændelse af Fæstebøndergods, idetmindste til Arvefæste, saaledes at Fideicommissbesidderen skulde have hvad han udbragte af Bøndergodset mere end en vis bestemt Kjøbesum. Jeg troer, at det er Tilfældet, om ikke paa Lehn, saa dog idetmindste paa et Stamhuus i Fyen, og jeg er overbevist om, at den Fordeel, som Stamhuusbesidderen derved har havt, er langt større end disse 20 Procent. Det er sagt, at Lehnbesidderen har ingen Udgifter ved Afhændelsen. Det er ikke rigtigt. Han kan ikke udføre det alene, selv med de Hjælpeidler, som staae til hans Raadighed, det er nødvendigt, at han maa have en Assistance, og den kan han ikke faae uden Be-